

EXPUNERE DE MOTIVE

la Legea privind înființarea, organizarea și funcționarea Institutului Cultural Român

Larga dezbateră națională, organizată în anul 2002, despre problemele actuale ale culturii românești a evidențiat – atât în forumurile regionale, cât și cu prilejul Forumului Național – deosebita receptivitate și imensul orizont de așteptare al comunității culturale din țara noastră față de nevoia unei amplificări substanțiale a atenției pentru viața culturală națională, pentru adoptarea unor modalități înnoite, racordate la spiritul și tehnologiile contemporaneității, de stimulare și comunicare a creației spirituale autohtone.

În conformitate cu obiectivele asumate și aflate în derulare prin Programul de guvernare în domeniul culturii, ca și cu opiniile, argumentele și opțiunile formulate de societatea civilă și comunitatea creatorilor din țara noastră în cadrul Forumului Național al Culturii a fost propusă înființarea Institutului Cultural Român, instituție publică de interes național, care funcționează sub autoritatea Președintelui României, prin reorganizarea Fundației Culturale Române și a Editurii Fundației Culturale Române, ca și prin preluarea Editurii Minerva.

Președintele României este președinte de onoare al Institutului Cultural Român.

Institutul Cultural Român își propune dezvoltarea unei mari capacități asociative, de mobilizare și convergență în jurul unor mari proiecte culturale de interes național, a tuturor acelor instituții și organizații neguvernamentale, uniuni de creație, reprezentanți ai societății civile și personalități independente care pot contribui la îndeplinirea scopului și obiectivelor sale.

Pentru a fi durabilă și eficientă, activitatea Institutului Cultural Român va antrena și include, sub diferite forme, personalități de prestigiu din țară și străinătate, va apela la specialiști și coordonatori de proiecte cu experiență, va instituționaliza un parteneriat activ cu societatea civilă, va realiza acțiuni și evenimente comparabile și compatibile cu spiritul european al comunicării culturale.

Categoriile de programe mai importante în care Institutul Cultural Român își propune să inițieze proiecte și acțiuni specifice sunt:

a) educația, pe următoarele direcții și teme: aprofundarea istoriei și culturii naționale; cunoașterea limbii române și însușirea unor limbi de circulație internațională; însușirea limbajului informatic, a deprinderilor de utilizare a tehnologiilor informatice și de comunicare; educația ecologică și educația civică, de participare a tinerilor la viața publică;

b) cercetare socială, cu proiecte pe teme referitoare la evoluția vieții sociale românești, la lărgirea accesului la cultură, instruire și educație ale diferitelor categorii sociale ș.a.;

c) arta și literatura, cu proiecte privind stimularea creației originale, încurajarea și promovarea tinerilor talentați, popularizarea în mediile cele mai largi a marilor opere ale artei și literaturii române și universale;

d) multimedia, cu proiecte de susținere a cunoașterii și însușirii noilor tehnologii în domeniul comunicării și mass-media.

Prin natura sa, Institutul Cultural Român nu se va substitui, în nici un fel, vreuneia dintre instituțiile statului cu atribuții executive în domeniul educației, culturii ori promovării imaginii țării în străinătate, dar va reprezenta cadrul comun de participare a acestora la proiecte culturale de anvergură națională, ce presupun armonizarea și convergența ideilor, eforturilor și resurselor din mai multe direcții și componente ale societății românești.

Scopul Institutului Cultural Român îl constituie promovarea și susținerea unor proiecte culturale de interes național pentru răspândirea valorilor culturale în mediile sociale, stimularea creației cultural-artistice naționale, promovarea culturii, creației și spiritualității românești în străinătate, aprofundarea istoriei și culturii naționale, stimularea creației originale, încurajarea și promovarea tinerilor talentați, organizarea unor ample manifestări la nivel național subsumate “Deceniului Culturii Române”.

Pentru realizarea acestor obiective, Institutul Cultural Român va desfășura activități variate, precum: editarea unor lucrări de referință din domeniile literaturii, artei și științei – inclusiv în cadrul colecției “Biblioteca pentru toți”; realizarea unor proiecte ce pot fundamenta strategiile de creștere a accesului social la cultură și educație; organizarea și participarea la seminarii și conferințe menite să asigure contacte interne și internaționale în domeniu; elaborarea, în parteneriat cu instituții specializate, a unor studii, analize, cercetări și prognoze pentru diferite sectoare ale vieții sociale și culturale, din perspectiva comparativă cu fenomenele similare din alte țări; patronarea de acțiuni și inițiative organizate sub egida Președintelui României; acordarea de diplome, burse, premii și alte distincții ori forme de stimulare.

Pe plan extern, activitatea Institutului Cultural Român se va realiza prin intermediul institutelor culturale românești din străinătate, care își mențin subordonarea administrativă actuală față de Ministerul Afacerilor Externe în ceea ce privește finanțarea, numărul de posturi și statutul diplomatic acordat personalului de specialitate.

Numărul maxim de posturi al Institutului Cultural Român se stabilește prin hotărâre a Guvernului, la propunerea președintelui Institutului, cu avizul Președintelui României.

Institutul Cultural Român este condus de un președinte numit pentru un mandat de 4 ani prin decret al Președintelui României. Funcția de președinte al

Institutului Cultural Român, asimilată celei de secretar de stat, este incompatibilă cu calitatea de membru al unui partid politic.

Președintele emite, în condițiile legii, ordine și instrucțiuni.

Pe lângă președintele Institutului Cultural Român funcționează un consiliu consultativ, format din personalități prestigioase ale vieții cultural-artistice și științifice, din țară și din străinătate.

Celelalte organe de conducere ale Institutului Cultural Român sunt Consiliul de Conducere, ca organ deliberativ și Comitetul Director, ca organ executiv.

Consiliul de Conducere este condus de președintele Institutului Cultural Român și este format din 21 membri, în următoarea componență: un reprezentant desemnat de Președintele României și unul desemnat de primul-ministru, câte un secretar de stat desemnat de ministrul afacerilor externe, ministrul culturii și cultelor și ministrul educației, cercetării și tineretului, președintele Academiei Române sau un vicepreședinte desemnat de acesta, precum și alți 14 membri numiți de Președintele României, din care 7 la propunerea asociațiilor și uniunilor de creatori și 7 la propunerea președintelui institutului.

În exercitarea atribuțiilor sale, Consiliul de Conducere adoptă hotărâri cu votul majorității membrilor prezenți.

Comitetul Director este alcătuit din 7 membri, dintre care unul este președintele Institutului Cultural Român, iar 6 sunt numiți de acesta dintre cei care au funcții de coordonare a activității diferitelor compartimente funcționale ale Institutului.

În exercitarea atribuțiilor sale, Comitetul Director adoptă decizii cu votul majorității membrilor săi.

Cheltuielile curente și de capital ale Institutului Cultural Român se finanțează din venituri proprii și din subvenții acordate de la bugetul de stat. Din acest punct de vedere, mecanismul definitiv al organizării și activității Institutului Cultural Român îl reprezintă :

- a) structurarea și finanțarea activității pe proiecte și programe;
- b) parteneriatul public-privat;
- c) parteneriat instituționalizat, inclusiv prin statut, cu societatea civilă, ca necesar factor de complementaritate față de instituțiile statului, în participarea la activitatea Institutului și asumarea de răspunderi în derularea acesteia.

Veniturile proprii au ca surse vânzarea produselor editoriale, organizarea de sesiuni, conferințe, manifestări cultural-artistice și științifice, realizarea de studii, analize și programe pe bază de contracte de cercetare, precum și proiecte realizate în parteneriat public-privat. Institutul poate primi și folosi, de asemenea, donații și sponsorizări, în condițiile legii.

Față de cele prezentate mai sus, Parlamentul României a adoptat Legea privind înființarea, organizarea și funcționarea Institutului Cultural Român.